

Nr 423.

Av herr **Johansson** i Stockholm, om viss ändring av bestämmelserna rörande debatterna i riksdagens kamrar.

Den s. k. uppmjukning av riksdagens debattordning, som genomförts under senare år, måste betecknas som i vissa hänseenden otillfredsställande. Särskilt med hänsyn till det förlopp, som det inledande skedet av remissdebatterna numera fått, kan det ifrågasättas om dessa "friare debattformer" överensstämmer med riksdagsordningen. I denna säges i § 52, andra stycket, att "envar yttrar sig i den ordning, han därtill sig anmält och uppropad bliver". Men vad inträffade exempelvis den 19 januari? Bondeförbundets gruppleddare i andra kammaren, som anmält sig som talare nr 3, kom till orda först som nr 12, socialdemokraternas gruppleddare, som anmält sig som nr 4, fick ordet som nr 13, och kommunistiska partiets gruppleddare, som stod som nr 5 på talarlistan, kom till orda först som nr 24. Av 26 anföranden, som hölls första debattdagen före middagsrasten, var 17 sådana som ej införts i talarlistan. Ett långt inlägg från statsrådsbänkarna innehöll bl. a. 2 interpellationssvar, som i sin tur uppkallade de båda interpellanterna till inlägg. Det måste betecknas som ett oskick att belasta en remissdebatt, i varje fall dess inledande skede, med dylikt.

Det sätt varpå statsråden utnyttjar privilegiet att när som helst och hur länge som helst ingripa i debatterna bidrar även till att förrycka dessa och omöjliggör de facto för många ledamöter att inom rimlig tid erhålla ordet. Regeringen redovisar ju sina synpunkter i propositionerna, och regeringspartiernas talan förs i debatterna av resp. gruppleddare. Man bör därför överväga att som i vissa andra länders parlament, exempelvis i Danmark, förplikta statsråden att begära ordet i vanlig ordning. I den mån statsråd behöver ge en upplysning eller en replik bör detta kunna ske inom ramen för fastställd repliktid. Det är enligt min mening också angeläget att förebygga det missbruk av rätten till förlängda repliker som förekommer, t. ex. genom föredragande av på respektive partikanslier i förväg utskrivna manuskript.

De "friare debattformerna" har visat sig i hög grad försvåra för enskilda ledamöter att komma till orda i den ordning som de själva, genom att anteckna sig på talarlistan, önskar delta. Det förhållandet, att ett 15-tal anmälda talare under sista remissdebattdagen lät stryka sig från talarlistan är väl ett uttryck för att många — med nu förhärskande karikatyr på debattordning — finner det meningslöst att söka komma till orda.

Med hänvisning till ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta, att debatterna i kamrarna skall föras i överensstämmelse med stadgandet i riksdagsordningens

§ 52, andra stycket, första meningen; att gällande debattföreskrifter ändras i överensstämmelse härmed samt att däri innefattas skyldighet för statsråd, som önskar deltaga i debatt, att — i de fall det ej är fråga om kort genmäle — i förväg anteckna sig för ordet.

Stockholm i januari 1954.

Gustav Johansson.
